

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

**Govor predsednice Republike Slovenije in vrhovne poveljnice obrambnih sil
Nataše Pirc Musar
na slovesnosti ob dnevu Slovenske vojske**

Ljubljana, 13. maj 2023

Velja govorjena beseda.

*Spoštovani pripadnice in pripadniki Slovenske vojske,
spoštovani državljanke in državljani, prebivalke in prebivalci Republike Slovenije,
spoštovani visoki gostje,
gospe in gospodje.*

Danes smo se zbrali, da skupaj počastimo dan Slovenske vojske:

- organizacije, ki ima edinstveno poslanstvo, da ohranja ozemeljsko celovitost in suverenost države ter da prispeva k miru in stabilnosti v svetu;*
- organizacije, katere temeljno vezivo so čast, ljubezen do domovine, pogum, vztrajnost, požrtvovalnost, kolegialnost;*
- organizacije, ki uživa visoko podporo zaupanja med državljankami in državljani;*
- ki nam vedno pomaga, ko se znajdemo v kriznih situacijah ali naravnih nesrečah;*

- ki podpira slovenske športnike;
- in ki jo v prvi vrsti tvorite predani, srčni ljudje – pripadnice in pripadniki Slovenske vojske, vojaške uslužbenke in uslužbenci ter civilne osebe zaposlene v vojski. Vi, ki s strokovnostjo, usposobljenostjo, ter predanostjo poklicu sooblikujete ta pomemben steber naše nacionalne varnosti.

Z veseljem in ponosom sem danes med vami ob vašem prazniku in seveda med vsemi ostalimi prisotnimi, med prijatelji Slovenske vojske in prijatelji Republike Slovenije. Pozdravljam odločitev Ministrstva za obrambo in Slovenske vojske, da ob letošnjem dnevu Slovenske vojske pripravita drugačno obeležitev – celodnevni dinamični program, s katerim so želeli transparentno predstaviti zmogljivosti, opremo, poklic vojakinje in vojaka ter delovanje Slovenske vojske. Pripadnice in pripadniki Slovenske vojske so prikazali širok nabor različnih znanj, tehnike in tehnologije, ki kot nepogrešljiv del vojaške organizacije zagotavljajo varnost ter hkrati ponujajo različne, zanimive karijerne možnosti.

Posebej želim poudariti pomen odprtosti vojaške organizacije. Zelo se mi zdi pomembno, da se ponovno začnejo tkati močnejše vezi, razumevanje in naklonjenost med vojsko in družbo, med uniformiranimi pripadniki Slovenske vojske in prebivalci v različnih okoljih. Zdi se, da smo prehitro pozabili občutke ponosa in varnosti iz 90. let prejšnjega stoletja, ki nam jih je vlivala slovenska uniforma. Kjerkoli smo jo srečali, nam je predstavljala navdih, upanje in občutek sreče, ker imamo lastno državo.

Verjemite mi, ta uniforma, ti pripadniki in njihova srčnost ter predanost nalogam so še vedno tu. Sama jih čutim ob mojih obiskih poveljstev in enot Slovenske vojske.

Morda je razlog za to, da jih danes dojemamo nekoliko drugače kot pred leti, profesionalizacija, zaradi katere večji del mlade populacije, naših sinov in hčera, redkeje pride v stik z njimi ali z neposrednim služenjem domovini. Vendar se moramo zavedati, da to službo, to poslanstvo, to nalogo opravlja profesionalna vojska v našem imenu in za vse nas, včasih, žal, tudi za ceno lastnega življenja. Pripadnice in pripadniki Slovenske vojske so za nas in za svojo domovino pripravljeni dati tisto, kar je neprecenljivo – svoje življenje. Zato si zaslužijo in potrebujejo našo stalno podporo,

razumevanje in hvaležnost. Ne pozabimo, v kako varnostno zahtevnem svetu živimo, in kaj se dogaja na evropskih tleh, le 600 km od slovenske meje.

Spoštovani,

15. maj 1991 je predstavljal pomemben mejnik, saj se je začelo usposabljanje prvih slovenskih vojaških obveznikov v dveh učnih centrih v Sloveniji. Hkrati je imel velik simbolni in domoljubni pomen, ob zavedanju, da se gradijo oborožene sile za zaščito in obrambo suverenosti lastne države. Preteklost in sedanost našega naroda nas uči, da smo se pogosto morali boriti za svoj obstoj. Slovenska vojska je zgrajena na tej tradiciji. Od takrat je prehodila dolgo pot sprememb in preoblikovanja. Danes deluje v različnih nacionalnih ter mednarodnih aktivnostih v Natu, Evropski uniji, Organizaciji združenih narodov, Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi in drugje, kjer pripadnice in pripadniki Slovenske vojske uživajo spoštovanje in ugled. Na to smo lahko zelo ponosni. Poleg politične modrosti, izgradnje zaupanja, mirnega reševanja sporov, dialoga in širšega sodelovanja na različnih družbenih področjih v mednarodni skupnosti, so skupno delovanje, vaje, usposabljanja, mednarodne operacije, povezljivost partnerskih in zavezniških vojsk pomemben temelj ohranjanja stabilnosti v svetu.

Gospe in gospodje,

sodelovanje in povezovanje sta temelj družbenega razvoja in blaginje ter hkrati nepogrešljiva v globalnem, soodvisnem svetu. Posebno dimenzijo prinaša hiter razvoj napredne tehnologije in digitalizacije. Vemo, da so bile v preteklosti pomembne tehnološke rešitve (kot npr. internet) najprej razvite v vojaški sferi in so se šele kasneje razširile v širšo družbeno korist. Danes pa je civilna sfera z raziskavami, inovacijami ter možno dvonamensko rabo tehnologije pogosto v ospredju. Vojaška jo potrebuje, hkrati pa se morata vzajemno podpirati pri razvoju družbeno koristnih rešitev, npr. na področju kibernetike varnosti, vodikovih tehnologij ali energetske in okoljske učinkovitih rešitev.

Dnevno smo priča spremembam, ki jih prinaša razvoj prebojnih tehnologij – umetne inteligence, kvantnega računalništva, velikih baz podatkov, avtonomnih sistemov,

vesoljskih senzorjev, hipersoničnih zmogljivosti, biotehnologije. Te tehnologije bodo v naslednjih dvajsetih letih prevladujoče. Pomenile bodo odločilno prednost pri upravljanju informacij in strateškem odločanju, tako v civilni sferi kot na morebitnem bojišču. Zaradi tega je nujno povezovanje različnih družbenih podsistemov, gospodarstva, kritične infrastrukture, znanosti in obrambe. Iskanje sinergij ter spodbujanje znanstvenih raziskav in inovacij sta edina prava pot za prihodnost.

To postavlja poseben izziv tudi pred Slovensko vojsko, ki bo morala biti sposobna prilagajanja omenjenim trendom ter s tem tudi različnim generacijam mladih, ki bodo posedovali pomembna tehnološka znanja. Če kaj, je danes jasno, da v prihodnosti nič ne bo statično, ampak bo stalnica hitro spreminjanje vsega. Države in posamezniki, ki se bodo zmožni hitro in uspešno odzivati na spremembe, bodo konkurenčnejši, varnejši in uspešnejši.

Ni skrivnost, da je dolgoleten razvojni manko pustil posledice pri zmogljivostih Slovenske vojske. Spodbudno je, da obstaja politična volja v zakonodajni in izvršilni veji oblasti, da se razvoj in modernizacija pospešita. Le tako bodo pripadnice in pripadniki Slovenske vojske ustrezno zaščiteni in opremljeni za izvajanje zakonsko predpisanih nalog. Sodobne varnostne grožnje so večplastne, kompleksne, hibridne – usmerjene v različne negativne učinke, kot so prekinitve delovanja kritične infrastrukture ali drugih podsistemov države. Zato smo pred zahtevno nalogo, ki zahteva pripravljenost na vse možne scenarije. Varnost ni samoumevna, to je danes zelo jasno. Je dobrina, za katero se moramo boriti in jo negovati, saj omogoča nemoteno delovanje celotne družbe.

Spoštovani,

dovolite, da vsem zaposlenim v Slovenski vojski in vašim družinam, ki z vami dnevno nosijo breme tega odgovornega poslanstva, izrečem iskrene čestitke ob vašem in našem prazniku. Hkrati pa vam v svojem imenu ter v imenu državljanek in državljanov ter prebivalk in prebivalcev Republike Slovenije izrekam iskreno zahvalo za vaše predano in profesionalno delo. Hvala, ker se lahko zanesemo na vas; hvala, ker vedno opravite svoje delo; hvala, ker ste ob nas v gorah in ob naravnih nesrečah; hvala, ker ste branik naše varnosti in državnosti!

Ob zaključku pa bi rada povedala še to: uspešna vojaška organizacija ne bo tista, ki bo ponujala le kri, znoj in solze (če parafraziram Churchilla) – ampak tista, ki bo ponujala tudi digitalizacijo, senzorje, umetno inteligenco, avtonomne sisteme, kibernetško obrambo in podobno. Prepričana sem, da je z nedavno sprejetimi razvojnimi usmeritvami Državnega zbora in s krepitevijo investicij Slovenska vojska na dobri poti. Odgovornost za dolgoročni konsenz in neomajno podporo ustreznim pogojem za njeno delovanje pa je na vseh nas, najprej na politikih in nato na državljanih. Ne pozabimo – v prelomnih časih smo se odločili za samostojno državo in za samostojno vojsko. V naši zgodovini in tradiciji ni enega brez drugega.

Srečno Slovenska vojska, srečno Slovenija!

Hvala lepa.